

MEMO

Onderwerp:	Financiering externe veiligheid
Opsteller:	Erika Hulst
Datum:	14 september 2020

Inleiding

Bij externe veiligheid gaat het om het voorkomen en beheersen van de risico's voor de omgeving. Dit kan zijn bij bedrijven die gevaarlijke stoffen opslaan en verwerken. Maar ook bij het vervoer van gevaarlijke stoffen over weg, water, spoor en buisleidingen. In samenwerking met o.a. de veiligheidsregio adviseren wij onze opdrachtgevers om de juiste afweging te maken in (ruimtelijke) plannen om de risico's voor de omgeving te minimaliseren. Concreet betreffen de werkzaamheden het opstellen van veiligheidsadviezen bij bestemmingsplannen of wijzigingen bij milieuvergunningen voor chemische bedrijven en bij toezicht en handhaving bij geconstateerde overtredingen. Ook onder de Omgevingswet is externe veiligheid een belangrijk punt (hetzij op inhoudelijke vlak iets anders vormgegeven).

Financiering

De ODG werd vanaf de oprichting tot en met dit jaar voor uitvoering van deze taak gefinancierd uit de Impulsgelden, die het Rijk via de provincies aan omgevingsdiensten beschikbaar stelde. Vanaf 1 januari 2021 gaat de financiering op het gebied van externe veiligheid veranderen; de middelen zullen dan via het gemeentefonds bij de gemeenten terecht komen. De uitvoering van de taken blijft bij de ODG liggen.

Nu de route financieel gezien wijzigt, is het van belang om er ook voor te zorgen dat deze middelen het eindstation van de ODG bereiken. Alleen op deze wijze kan de ODG de taak blijven uitvoeren. Dit kan door de middelen, die terecht komen in het gemeentefonds, via de deelnemersbijdrage door te zetten naar de ODG.

Verdeelsleutel

In 2018 heeft Cebeon in opdracht van de provincie Zuid-Holland, als landelijke coördinator Impulsgelden Omgevingsveiligheid, onderzoek verricht naar de uitgaven van externe veiligheid bij gemeenten, provincies, omgevingsdiensten en veiligheidsregio's. De uitkomsten van dit onderzoek hebben geleid tot een nieuwe objectieve verdeling van de middelen voor externe veiligheid. De nieuwe verdeelsleutel omvat een aantal kenmerken:

- Aantal inwoners per gemeente
- Aantal bedrijven met gevaarlijke stoffen per gemeente
- Oppervlakte van invloed gebieden transport gevaarlijke stoffen per gemeente

Daarnaast is in de financieringssystematiek rekening gehouden met zeven clusters die in aanmerking komen voor financiering:

1. Brzo
2. Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen
3. Kennisinfrastructuur en expertise
4. Lokaal EV
5. Modernisering Omgevingsveiligheid
6. Versterking Omgevingsveiligheid: nieuwe focuspunten

7. Omgevingswet breed

In onderstaande tabel de verdeling die het Rijk per gemeente hanteert:

Naam	EV-sleutel per 1.000 inwoners	Bedrag in €
Appingedam	256	3.000
Delfzijl	728	18.000
Groningen	255	59.000
Het Hogeland	263	13.000
Loppersum	208	2.000
Midden-Groningen	574	35.000
Oldambt	420	16.000
Pekela	164	2.000
Stadskanaal	189	6.000
Veendam	328	9.000
Westerkwartier	260	16.000
Westerwolde	119	3.000
Totaal		182.000

De hiermee samenhangende middelen zullen via het gemeentefonds rechtstreeks (en niet geormerkt) bij de gemeenten terechtkomen. Voor 2021 gaat het om een totaal bedrag van € 182.000. Dit bedrag is bedoeld voor uitvoering van taken door de omgevingsdiensten en veiligheidsregio's. De onderlinge verdeling wordt op dit moment nog onderzocht. We zien dat het Rijk in zijn totaliteit minder middelen beschikbaar stelt voor de uitvoering van de taken op het gebied van externe veiligheid en verwachten dat dit ook effect heeft op de middelen die uiteindelijk voor de ODG beschikbaar gesteld kunnen worden. Op het moment dat hier meer duidelijkheid over is, treden wij met onze opdrachtgevers in over uitvoering van taken. Met minder middelen kunnen wij ook minder taken op dit gebied uitvoeren.

Deze wijze van financiering zal in eerste instantie voor een jaar gelden. In 2021 vinden er namelijk verschillende onderzoeken plaats die effect kunnen hebben op de wijze van financiering of verdeelsleutel. Conform het rapport van Cebeon gaat het specifiek om een herijking van het gemeentefonds, onderzoek naar taakverdeling tussen gemeenten en veiligheidsregio's en de invoering van de Omgevingswet. We volgen de ontwikkelingen nauwlettend en zullen tijdig in 2021 terugkomen op een (eventueel) nieuwe manier van financiering of opbouw van de verdeelsleutel.

Het is daarnaast goed om te realiseren dat daar waar marktpartijen adviezen geven, de omgevingsdiensten deze zullen moeten toetsen op correctheid, toepasbaarheid en consistentie.

Voorgesteld besluit

Het Algemeen Bestuur wordt gevraagd:

- De middelen voor externe veiligheid, die via het gemeentefonds bij de gemeenten komen, via de deelnemersbijdrage door te zetten naar de ODG (conform de verdeelsleutel zoals door het Rijk gehanteerd).

- De precieze bedragen en uitkomsten via de regisseurs, controllers en accountmanagement ODG vast te stellen, n.a.v. onderzoek verdeling budgetten omgevingsdiensten en veiligheidsregio's.
- De ODG de opdracht te geven om in de voor- en najaarsnota verantwoording af te leggen over benutting van het budget.
- De ODG de opdracht te geven om via de jaaropdrachten de specifieke werkzaamheden per gemeente af te spreken en hierover in de voorjaars- en najaar rapportage verantwoording af te leggen.

